

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ὁ Ναπολέον παρεσύρθη ὑπὸ τῆς ὀργῆς, ὥχριάσε καὶ οἱ χαρκκτῆρες τοῦ προσώπου του συνεστάλησαν.

— Δὲν εἴσθε στρατιῶτες, μοὶ εἶπεν ἀγροίκως, καὶ ἀγνοεῖτε τὰς συγκινήσεις τῆς καρδίας στρατιώτου. Ἠύξησα εἰς τὰ πλεονεξία τῶν μαχῶν καὶ ἄνθρωπος, ὡς ἐγὼ, ὀλίγον φροντίζει περὶ τῆς ἐκατομμυρίου θνητῶν. (1) (Δὲν τολμῶ νὰ ἐπαναλάβω ἐνταῦθα τὴν ἔτι ὠμοτέραν ἔκφρασιν, ἣν μετεχειρίσθη ὁ Ναπολέον.)

Λέγων ἡ μᾶλλον φωνήσας τὰς λέξεις ταύτας, ἔριψεν εἰς τὴν γῆν τινὰ τῆς αἰθούσης τὸν πῖλον, ὃν μέχρι τοῦδε ἐκράτει ἐν τῇ χειρὶ. Ἐμείνα ἡρεμος, ἐστηρίχθην ἐπὶ ἐπίπλου τινὸς μεταξὺ τῶν δύο παραθύρων καὶ βαθέως συγκινηθεὶς ἐξ ὧσων ἤκουσα εἶπον.

— Διατί ἀπευθύνεσθε πρὸς ἐμέ; Διατί μοὶ διακηρύσσετε τὰς ταξὺ τεσσάρων τοίχων τοιαύτην διακήρυξιν; Ἀνοίξωμεν τὰς θύρας καὶ ἃς ἀκουσθῶσιν οἱ λόγοι ὑμῶν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τῆς Γαλλίας μέχρι τοῦ ἐτέρου! Τὸ δίκαιον, ὅπερ ἀντιπαραστήσω, δὲν θὰ ζημιωθῇ ἐκ τούτου.

Ὁ Ναπολέον κρατηθεὶς μοὶ εἶπε τότε δι' ἡσυχωτέρου τῆς φωνῆς τὰς ἀκολουθοῦσας λέξεις, οὐχ ἥττον σημαντικὰς τῶν πρὸ ἐκείνων ληφθέντων.

— Οἱ Γάλλοι ἀδύνατον νὰ παραπονῶνται δι' ἐμέ· ὅπως εὐχαριστήσω ἐθυσίασα Γερμανοὺς καὶ Πολωνοὺς. Ἐχάθησαν ἐμὲ τριακόσαιο χιλιάδες ἄνδρες εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ρωσσίας· ἀλλὰ μετὰ τὸ αὐτῶν δὲν ὑπῆρχον ἢ τριάκοντα χιλιάδες Γάλλων.

— Λησμονεῖτε, Μεγαλειότατε, ἀνεφώνησα, ὅτι ἀποστρέψετε

(1) Θέλετε νὰ καταστρέψετε τὰς αἰμοχαρεῖς ταύτας ψευδοδοξότητας τῆς ἱστορίας; Γυμνώσατε τὴν καρδίαν τῶν καὶ τῶν καλύψετε τὰ αἰσθήματα αὐτῶν τὰ ἐνδόμυχα· ἅπαντα ἡ νύκτα ἅπαντες οἱ λαοί, ἡ ἀνθρωπότης ὅλη θάβει βδελυγθῆναι τοὺς δὲν θὰ ἐνθουσιάζωσι πλέον οἱ Ναπολέοντες, οἱ Ἀνδόδοξοι ΙΔ'. Σ. Μ.